

ઘર્ષણબળ

ગતિમાન પદાર્થની ગતિને અવરોધતા પદાર્થને ઘર્ષણબળ કહે છે.

ઘર્ષણબળને અસર કરતા પરિબલો

ઘર્ષણનું નિયંત્રણ

ઘર્ષણબળના લાભ & ગેરલાભ

- “જ્યારે પદાર્થ કોઈ સપાટી પર, સપાટીના સંપર્કમાં રહીને ગતિ કરતો હોય ત્યારે તે સપાટી દ્વારા પદાર્થની ગતિને અવરોધતા બળને ઘર્ષણબળ કહે છે.”
- “જ્યારે પદાર્થ સપાટી પર સરકતો હોય, ત્યારે ઉદ્ભવતા ઘર્ષણબળને ગતિક ઘર્ષણબળ કહે છે.”
- “જ્યારે પદાર્થ સપાટી પર સરક્યા સિવાય ગબડતો હોય ત્યારે ઉદ્ભવતા ઘર્ષણબળને લોટણ ઘર્ષણબળ કહે છે.”

ઘર્ષણબળને અસર કરતા પરિબલો

- ઘર્ષણબળ સંપર્ક સપાટીના ખરબચડાપણા કે લીસાપણા પર આધાર રાખે છે.
- ઘર્ષણબળ સંપર્ક સપાટીના ક્ષેત્રફળ પર આધાર રાખતું નથી.
- ઘર્ષણબળ પદાર્થના દળના સમપ્રમાણમાં હોય છે.

ઘર્ષણનું નિયંત્રણ

- ઘર્ષણની અસર ઓછી કરવા નીચે મુજબનું નિયંત્રણ જરૂરી છે.
- યંત્રોમાં ગ્રીસ, ઓઈલ, ગ્રેફાઈટ વગેરેનો ઊંજણ તરીકે ઉપયોગ કરવો જોઈએ.
- વાહનોમાં એન્જિનમાંના ઘસારાને ઓછો કરવા ઓઈલનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ.
- પ્રત્યેક વાહનનો આકાર હવાના ઘર્ષણબળને ઘટાડી શકાય તે રીતનો રાખવો જોઈએ.
- વાહનો અને યંત્રોમાં બોલ બેરિંગનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ.

ઘર્ષણબળના લાભ

- અવકાશમાંથી પૃથ્વી તરફ આવતી ઉલ્કાઓ પ્રચંડ વેગ સાથે પૃથ્વીના વાતાવરણમાં પ્રવેશતાં જ તેની સાથેના ઘર્ષણથી સળગીને ભસ્મીભૂત થઈ જાય છે.
- અહિં, ઘર્ષણ મનુષ્યના અસ્તિત્વ માટે અનિવાર્ય છે.
- વાહનના ટાયર અને રસ્તા વચ્ચેના ઘર્ષણબળના કારણે વાહનને નિયંત્રિત રીતે ચલાવી શકાય છે. વાહનને બ્રેક લગાવીએ છીએ ત્યારે પણ ઘર્ષણબળની મદદથી જ તે સ્થિર થઈ શકે છે.
- પેન કે પેન્સિલ પકડી શકીએ છીએ અને કાગળ પર લખી શકીએ છીએ જે ઘર્ષણને આભારી છે.

ઘર્ષણબળના ગેરલાભ

- ઘર્ષણના કારણે ગતિ અવરોધાય છે.
- ઘર્ષણના કારણે વાહનો અને યંત્રોના જે તે યાંત્રિક ભાગો ઘસાઈ જાય છે.
- ઘર્ષણના કારણે વાહનોના ટાયર ઘસાઈ જાય છે.

DY.S.O MAINS

અંગ્રેજી**ગુજરાતી****નિતિશાસ્ત્ર****જાહેર વહીવટ****Answer Writing Practice માટેનું માર્ગદર્શન****ફ્રી માર્ગદર્શન****02-10-2021****સાંજે : 06:30 to 08:30****રજિસ્ટ્રેશન ફરજિયાત****93757-01110 / 93280-01110****ICE**

INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

કાલાવડ રોડ, તિરૂપતી પેટ્રોલ પંપ સામે,
સ્વામિનારાયણ મંદિર પાસે,
રાજકોટ.**રાજકોટ**